

**PERUSOPETUKSEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN
TOIMINTASUUNNITELMA lv. 2022-2023**

RAUTALAMMIN KUNTA

Hyväksytty Rautalammin hyvinvointilautakunnassa 21.9.2022.

Sisältö

1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT	3
1.1. Arvopohja ja tehtävä	3
1.2. Toimintaa ohjaavat linjaukset	3
2. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TAVOITTEET	4
2.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen	4
2.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen	4
2.3. Eettisen kasvun tukeminen	4
2.4. Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen	5
3. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SISÄLTÖ	5
4. TUKEA TARVITSEVAT LAPSET AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA	6
4.1. Aamu- ja iltapäivätoiminta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana	6
4.2. Yhteistyö toiminnan järjestämisessä	7
5. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	7
5.1. Toimintaan hakeminen, toiminta-ajat ja irtisanominen	8
5.2. Tilat ja välipala	8
5.3. Osallistumismaksut	8
5.4. Ohjaajat	9
5.5. Tiedottaminen ja yhteistyö	9
5.6. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma	10
6. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SUUNNITTELU JA ARVIOINTI	10
 LIITE 1 Matti Lohen koulun iltapäivätoiminnan vuosisuunnitelma lv. 2022-2023	 11-12
LIITE 2 Kerkonjoen koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan vuosisuunnitelma lv. 2022-2023	13
LIITE 3 Rautalammin kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma	14
LIITE 4 Matti Lohen koulun iltapäivätoimintaa koskeva kysely iltapäiväkerhoon osallistuvien lasten huoltajille	15-16
LIITE 5 Matti Lohen koulun iltapäivätoimintaa koskeva kysely iltapäiväkerhoon osallistuville lapsille	17-18

1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain (628/98) 8a luvun mukaista perusopetuksen oppilaalle suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Kuntien on noudatettava näitä perusteita. Viimeisimmät perusteet on annettu Opetushallituksen määräyksellä 1/011/2011/19.1.2011, jotka on otettu käyttöön 1.8.2011.

1.1. Arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja elinympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvu ympäristön tarjoaminen lapselle.

Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Toiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen.

1.2. Toimintaa ohjaavat linjaukset

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta. Toiminnan järjestämiseen liittyvien ratkaisujen tulee tukea asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Toiminnassa huolehditaan toimintaympäristön turvallisuudesta ja siitä, että lapset eivät joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteeksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Se innostaa ja tukee lapsia myös omien vahvuuksien löytämiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Toiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen. Toiminta ohjaa lapsia kasvamaan vähitellen aktiiviseen, terveelliseen ja kestäväan elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä ja teknologisoituneessa maailmassa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuuden lepoon ja itsekseen olemiseen. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Tavoitteena on avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiri.

Aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy kunnalliseen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

2. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TAVOITTEET

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennalta ehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

2.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Kotien työtä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on aamu- ja iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä. Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään huoltajien aktiivista roolia. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön osallistumisessa tarpeen mukaan lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajan luvalla. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo pohjan hyvälle yhteistyölle ja tiedottamiselle. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsella on huoltajan, opettajan ja ohjaajan kesken sovittavalla tavalla mahdollisuus läksyjen tekoon.

2.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. On tärkeää, että jokainen lapsi kokee olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapset tarvitsevat myös kaveripiiriin hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta. Lasten rohkaisu ja kannustaminen tukevat itsetunnon kehitystä ja samalla lapset oppivat luottamaan omiin taitoihinsa. Osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan.

Toiminta on kasvuympäristönä ja ilmapiirin osalta kiireetöntä ja turvallista. Lapsilla on mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen. Toiminnassa tarjottava välipala lisää hyvinvointia.

2.3. Eettisen kasvun tukeminen

Toiminnassa eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet ja käytännöt. Eettisessä kasvatuksessa ja yhdenvertaisuuden tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisten antama malli, ryhmän vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Toiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisen hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toiselle
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan.

2.4. Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistuminen. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. On tärkeää, että lapset tulevat kuulluiksi toiminnassa ja voivat osallistua sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Toiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja -arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että kukaan ei joudu muita huonompaan asemaan etnisen alkuperänsä, sukupuolensa, ikänsä, uskontonsa tai vammansa vuoksi. Eri kulttuureihin tutustumalla voidaan monipuolistaa toimintaa, lisätä ymmärrystä ja vähentää ennakkoluuloja sekä rikastuttaa yhdessäoloa. Lapset saavat osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun ja saavat näin kokemuksia osallisuudesta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä.

3. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SISÄLTÖ

Toiminnan sisältö tukee toiminnalle asetettujen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden ja kuntakohtaisen toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lasten oikeus turvalliseen lapsuuteen ja kasvuympäristöön. Toiminnan sisällön suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja toiveet sekä huoltajilta saatu palaute. Toiminnan sisältö vahvistaa lasten osallisuutta ja toiminnan yhteisöllisyyttä.

Toiminta tarjoaa kasvua ja kehitystä tukevaa sosiaalista vuorovaikutusta, ilon ja virkistykseen kokemuksia, eettisiä kokemuksia ja mahdollisuuden kehittää erilaista osaamista. Liikkuminen ja ulkoilu sekä rentoutuminen ja levähtäminen ovat toiminnan keskeisiä painopisteitä. Välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta. Lapsia ohjataan hyviin ruokavalintoihin ja ruokailutapoihin kiireettömässä ympäristössä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta koostuu seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elintapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit
- läksyjen teko huoltajan, opettajan ja ohjaajan kanssa sovitulla tavalla.

Toiminnan sisältöihin vaikuttavat myös käytössä olevat tilat, toiminnalle annetut taloudelliset resurssit ja toteuttajien omat vahvuudet. Ohjaajat määrittelevät ja suunnittelevat yhteistyössä vastuuohjaajan kanssa toiminnan yleiset sisällöt ja toimintamuodot. Viikko/päiväsuunnitelmasta vastaavat ohjaajat. Sisältöjen tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Matti Lohen koulun iltapäivätoiminnan ja Kerkonjoen koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan vuosisuunnitelmat lukuvuodelle 2022-2023 liitteenä. (LIITE 1 ja LIITE 2)

4. TUKEA TARVITSEVAT LAPSET AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Silloinkin, kun kyse on tukea tarvitsevista lapsista, toiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Työskentelytapojen ja toimintaympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lapsen ikä ja kehitysvaihe sekä yksilölliset tarpeet. Toiminta tukee itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä lapsen omien edellytysten mukaisesti.

Lasta kannustetaan aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen. Toiminnassa tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin ja yhdessä toimimiseen. Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi korostuvat kehityksessään tukea tarvitsevien lasten osalta. Liikunta, pelit ja leikit ovat hyviä välineitä myös sääntöjen noudattamiseen ja itsesäätelyn harjaannuttamiseen. Yhdessä toimimisen taitoihin ja myönteisen vuorovaikutuksen edistämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Toiminnassa huolehditaan aina lasten psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.

Ohjaajien ammatillista osaamista työskentelyssä tukea tarvitsevien lasten kanssa vahvistetaan mm. perehdytyksen avulla. Ohjaajien työtä voidaan tukea myös erityisopettajien tai oppilashuoltohenkilöstön antaman konsultaation avulla. Yhteistyö koulun kanssa lisää lapsentuntemusta ja täydennyskoulutus varmistaa osaamista.

4.1. Aamu- ja iltapäivätoiminta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvilla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaan saama tuki jaotellaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Ne ovat laajuudeltaan ja kestoaltaan erilaisia tukiratkaisuja. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksen oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa tuen tasot määritellään seuraavasti:

- **Yleinen tuki** on osa kaikkea oppilaan kasvatusta, opetusta ja ohjausta. Tuen tarve on luonteeltaan lyhytaikaista. Oppilas voi tarvita vain yhtä tukimuotoa, kuten tukiovetusta tai osa-aikaista erityisopetusta.

- Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, annetaan **tehostettua tukea** hänelle laaditun, pedagogiseen arvioon perustuvan kirjallisen oppimissuunnitelman mukaisesti. Tehostettu tuki on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki.

- **Erityistä tukea** annetaan oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityisen tuen antamisesta tehdään hallintopäätös, joka perustuu pedagogiseen selvitykseen. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), josta on käytävä ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen. Oppilaat, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös, ovat oikeutettuja hakemaan aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Mikäli mahdollista, erityistä tukea saavien oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Jos oppilaiden tarpeet sitä edellyttävät, voidaan toiminta järjestää myös omissa ryhmissä. On tärkeää, että koulussa nähdään aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoamat mahdollisuudet oppilaan koulunkäynnin ja oppimisen tukemiseen.

4.2. Yhteistyö toiminnan järjestämisessä

Toiminnan järjestelyjä suunniteltaessa yhteistyö huoltajan, koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan kesken on erityisen tärkeää. Huoltajan ja mahdollisesti koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten tehostettua tai erityistä tukea saavan oppilaan tarpeet sekä kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Moniammatillinen yhteistyö lisää edellytyksiä oppilaan riittävään tukemiseen.

Tehostetun tuen aikana käytettävä oppimissuunnitelma sekä erityiseen tukeen kuuluva henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) voivat tarvittaessa sisältää kuvaukset oppilaan osallistumisesta aamu- ja iltapäivätoimintaan sekä yhteistyöstä toiminnan järjestäjän kanssa. Niissä voidaan kuvata, miten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toimintamallit tukevat oppilaan kehitystä. Tällä tavoin oppilaan päivästä muodostuu kasvatuksellinen kokonaisuus.

Tiedot tehostetun ja erityisen tuen antamisesta, näihin liittyvät asiakirjat ja asiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Oppilasta koskevien salassa pidettävien tietojen luovuttaminen aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa yksilöityä tiedonsiirtolupaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja voi osallistua oppilaan tehostettuun tukeen kuuluvan oppimissuunnitelman tai erityiseen tukeen kuuluvan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laadintaan huoltajan luvalla. Toiminnan järjestäjänä kunnan tulee huolehtia siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävissä toimivat henkilöt perehdytetään henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säädöksiin sekä lastensuojelulain velvoitteisiin.

5. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

Kunnalla on kokonaisvastuu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä. Kunta saa toimintaan valtionosuutta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesti.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on Rautalammilla hyvinvointilautakunnan alaista toimintaa. Hyvinvointilautakunta hyväksyy vuosittain perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman seuraavalle lukuvuodelle sekä toiminnan arvioinnin.

Toiminnan hallinnosta vastaa koulutusjohtaja.

Käytännön toiminnan järjestämisestä vastaa Matti Lohen koulun ja Kerkonjoen koulun rehtori, joka esimiehenä koordinoi myös ohjaajien toimintaa.

Rehtori nimittää aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaavan ohjaajan, jolle kuuluu päävastuu toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja tiedottamisesta. Toiminnan tulee olla tavoitteiden ja sisältöjen mukaisia, jotka on säädetty aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa sekä kunnan toimintasuunnitelmassa.

Toimintaan voivat osallistua peruskoulun 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaat sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaat, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Kerkonjoen koululla voidaan toiminnan piiriin ottaa myös esiopetuksen oppilaita, jos hoidon tarve on kerhomuotoista ja osallistuminen on kyyditysten kannalta tarkoituksenmukaista.

Matti Lohen koululla järjestetään iltapäivätoimintaa. Kerkonjoen koululla järjestetään iltapäivätoiminnan lisäksi myös aamupäivätoimintaa.

5.1. Toimintaan hakeminen, toiminta-ajat ja irtisanominen

Alustava ilmoittautuminen aamu- ja iltapäivätoimintaan tapahtuu koulutulokkaiden ilmoittautumisen yhteydessä helmikuussa. Muiden vuosiluokkien osalta hakeminen tapahtuu koululta tai kunnan kotisivuilta saatavalla hakemuslomakkeella. Kesken vuotta toimintaan mukaan tulevien hakemukset käsitellään mahdollisimman pikaisesti. Kaikki hakijat otetaan toimintaan mukaan.

Kunnan johtosäännön mukaan oppilaspaikan aamu- ja iltapäivätoimintaan myöntää rehtori.

Toimintaa järjestetään vähintään 570 h/vuosi. Kerkonjoen koululla aamupäivätoimintaa järjestetään koulupäivisin klo 6.30-8.00 ja iltapäivisin koulupäivän päätyttyä klo 11.00-15.30. Matti Lohen koululla iltapäivätoimintaa järjestetään oppilaan koulupäivän päättymisen ja klo 17.00 välisenä aikana. Lauantaityöpäivinä toimintaa ei järjestetä.

Huoltaja huolehtii lapsen kuljettamisesta syntyvistä kuluista. Mikäli lapsi kuuluu oppilaskuljetuksen piiriin, on lapsella mahdollisuus käyttää myöhäisempää oppilaskuljetusta, mikäli kuljetuksessa on tilaa eikä se aiheuta lisäkustannuksia.

Oppilaspaikan irtisanomiset tehdään kirjallisesti.

5.2. Tilat ja välipala

Toiminta tapahtuu koulun tiloissa. Tilojen ja välineiden tulee olla toimivia, turvallisia ja tarkoituksenmukaisia. Toimintaympäristön pitää tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tilojen tulisi tarjota mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen.

Iltapäivätoimintaan kuuluu välipala. Välipalat suunnitellaan monipuolisiksi ja vaihteleviksi siten, että ne noudattavat kansallisia ravitsemissuosituksia ja ottavat huomioon ruokailuun liittyvät erityistarpeet.

5.3. Osallistumismaksut

Osallistumismaksu peritään jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu iltapäivätoimintaan. Iltapäiväkerhon enimmäismaksut (hyväksytty Rautalammin siv. ltk:n 6.6.2016 §58) 1.8.2016 lukien ovat seuraavat:

Matti Lohen koululla	100 €/kk	tuntimäärä 760
Kerkonjoen koululla	80 €/kk	tuntimäärä 570
Jos osallistumispäiviä on alle puolet päivistä/kuukausi, maksu on 60 % edellä mainitusta enimmäismäärästä.		

Laskutus tapahtuu kalenterikuukausittain jälkikäteen. Maksuun sisältyy välipala.

Hallintosäännön mukaan maksun määräämisestä, alentamisesta ja perimättä jättämisestä päättää koulutusjohtaja. Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

5.4. Ohjaajat

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulujen koulunkäynninohjaajat. Ohjaajat vastaavat myös toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Vuosisuunnitelma toimii runkona, jonka pohjalta ohjaajat suunnittelevat toimintaa jokaiselle kuukaudelle (LIITE 1). Toiminnan sisällön suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja toiveet. Huoltajien toivotaan myös osallistuvan suunnitteluun.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia (2 ohjaajaa/18 lasta). Jos toiminnassa on mukana erityisopetukseen otettuja lapsia, voidaan ryhmäkoko pienentää ja/tai ohjaajien määrää lisätä, mikäli lapsella ei ole omaa avustajaa.

Ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Ohjaajat perehdytetään tehtäviinsä ja heille järjestetään täydennyskoulutusta vuosittain.

Ohjaajat pitävät vähintään 5 kokousta lukuvuoden aikana. Ensimmäinen kokous on elokuussa ennen toiminnan käynnistymistä.

Alaikäisten lasten kanssa henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa ilman huoltajan läsnäoloa työskenteleviltä vaaditaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä säädetyn lain 504/2002 mukaisen todistuksen esittäminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa sivullisille ilmaista lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja. Tietojen ilmaiseminen ja asiakirjan luovuttaminen on mahdollista vain huoltajan yksilöidyn suostumuksen perusteella. Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Toiminnan järjestäjänä kunnan tulee huolehtia siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävissä toimivat henkilöt perehdytetään henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säädöksiin sekä lastensuojelulain velvoitteisiin (Lastensuojelulaki 25§ 417/2007).

5.5. Tiedottaminen ja yhteistyö

Toiminnasta tiedotetaan erillisillä huoltajille suunnatuilla tiedotteilla, Wilman kautta ja kunnan nettisivuilla. Kiireellisissä asioissa huoltajat on ohjeistettu soittamaan/lähetämään tekstiviestejä iltapäiväkerhon puhelimeen. Päivittäinen kuulumisten vaihtaminen on mahdollista lasta haettaessa. Keväisin iltapäiväkerhon ohjaaja osallistuu tulevien 1.luokkien tutustumispäivään ja syksyisin 1. ja 2. luokkien vanhempainiltoihin kertoen iltapäivätoiminnasta ja vastaten huoltajien kysymyksiin. Samalla huoltajilla on mahdollisuus tutustua iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan ja valtakunnallisiin perusteisiin.

Matti Lohen koulun iltapäiväkerhosta on mahdollisuus käydä koulun omissa kerhoissa ja muiden tahojen järjestämissä harrastuksissa (mm. Rautalammin Urheilijat, Sisä-Savon Kansalaisopisto, Rautalammin Rautiaiset). Kerkonjoen koululla osallistutaan kunnan liikuntaneuvojan vetämään kerhoon ja Kerkonkosken Ketterän järjestämään Taitava Kerkonkoski -toimintaan.

5.6. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus kaikissa tilanteissa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan koulun järjestyssääntöjä ja muita koulussa sovellettavia sopimuksia (mm. KiVa-koulun säännöt). Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Niiden tarkoituksena on selkeyttää aikuisen vastuuta ja myös lapsen vastuuta siitä, että kaikilla on hyvä olla toiminnassa mukana.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään ennaltaehkäisemään tapaturmia arvioimalla riskejä jatkuvasti sekä tekemällä riittäviä toimenpiteitä riskien ilmettyä. Ennaltaehkäisyssä tulee huomioida turvallisuutta ohjaava lainsäädäntö ja toimitiloissa voimassa olevat turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ovat voimassa olevat ohjeet, kuinka ohjaajien tulee toimia tapaturman sattuessa. Iltapäivätoimintaan osallistuvien osalta kunnan hankkima kouluvakuutus on voimassa (tapaturman hoito on lapselle maksuton).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstöllä on riittävä ja ajantasainen ensiapukoulutus.

Rautalammin kunnan koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnan kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma liitteenä. (LIITE 3)

6. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SUUNNITTELU JA ARVIOINTI

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän kunnan on hyväksyttävä toimintaa varten toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea aamu- ja iltapäivätoiminnan paikallista järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Kunnan tulee arvioida antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, valvoa toiminnan toteuttamista sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin.

Opetushallitus arvioi vuosittain aamu- ja iltapäivätoimintaa. Arvioinnin kohderyhmä vaihtelee vuosittain; oppilaat/huoltajat/ohjaajat + kuntakoordinaattori. Arviointien keskeiset tulokset julkistetaan.

Toimintaa arvioidaan lukuvuosittain siten, että toimintaan osallistuvat lapset ja heidän huoltajansa saavat ilmaista kirjallisesti mielipiteensä toiminnan sisällöistä ja laadusta. Kyselyn tekemisestä vastaa vastaava ohjaaja. Kyselyn tulokset julkistetaan hyvinvointilautakunnan kokouskäsitteilyn kautta.

Matti Lohen koulun iltapäivätoiminnasta toukokuussa 2022 tehdyn kyselyn tulokset liitteenä. (LIITE 4 ja LIITE 5)

MATTI LOHEN KOULUN ILTAPÄIVÄTOIMINNAN VUOSISUUNNITELMA lv. 2022-2023

Vuosisuunnitelma on runko, jonka pohjalta ip-kerhossa suunnitellaan toimintaa jokaiselle kuukaudelle tavoitteiden, lasten/vanhempien toiveiden, käytössä olevien tilojen ja materiaalien mukaan. Kerhossa on lisäksi päivittäin mahdollisuus läksyjen tekoon, ulkoiluun, omaehtoiseen leikkiin, peleihin, askarteluun sekä piirustus- ja väritystöihin.

KUUKAUSI	ulkoilu ja liikkuminen	askartelu ja kuvataide	ilmaisutaito	musiikki	muut
ELOKUU	ulkoilua (saliliikuntaa) retki leikkipuistoon	sääntötaulun tekeminen	lukuhetket llepäivä	musiikkia	ryhmytyimis- leikkejä ja -pelejä leipomista
SYYSKUU	ulkoilua (saliliikuntaa) luontoretke	syysaskarteluja taidetta luonnon materiaaleista	lukuhetket llepäivä	musiikkia	aartenetsintää
LOKAKUU	ulkoilua (saliliikuntaa)	syysaskarteluja Halloween-askarteluja	lukuhetket llepäivä	musiikkia	naamiaiset (Halloween 31.10.) syysloma
MARRASKUU	ulkoilua (saliliikuntaa)	talviaskarteluja isänpäivä-askarteluja	lukuhetket llepäivä	musiikkia	isänpäivä 13.11. elokuvaviikko
JOULUKUU	ulkoilua (saliliikuntaa)	jouluaskarteluja	lukuhetket llepäivä joulukalenteri	joululauluja	itsenäisyys- päivä 6.12. pikkujoulut leipomista

TAMMIKU	ulkoilua (saliliikuntaa)	talviaskarteluja	lukuhetket lelupäivä	musiikkia	uusi vuosi, samat säännöt :) aika ja avaruus
HELMIKUU	ulkoilua mäenlasku- retki (saliliikuntaa)	ystävänäpäivä- askarteluja	lukuhetket perinnekasvatusta: vanhat sadut, laululeikit, pelit ja leikit lelupäivä	musiikkia	ystävänäpäivä- juhlat (ystävänäpäivä 14.2.) laskiainen 19.2. Kalevalan- päivä 28.2. retki museoon
MAALISKUU	ulkoilua (saliliikuntaa)	pääsiäis- askarteluja	lukuhetket lelupäivä	musiikkia	talviloma pääsiäinen 9.-10.4.
HUHTIKUU	ulkoilua (saliliikuntaa) retki leikkipuistoon	kevätaskarteluja	Talent Show lukuhetket lelupäivä	musiikkia	vappujuhlat
TOUKOKUU	ulkoilua (saliliikuntaa) retki leikkipuistoon ja/tai luontoon	kevätaskarteluja äitienpäivä- askarteluja	lukuhetket lelupäivä	musiikkia	äitienpäivä 14.5. kevätkarkelot

Vuosisuunnitelmaan saattaa tulla muutoksia lukuvuoden aikana.

KERKONJOEN KOULUN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN VUOSISUUNNITELMA lv. 2022-2023

Kerkonjoen koululla toteutetaan yhtenäistä vuosisuunnitelmaa Matti Lohen koulun iltapäivätoiminnan kanssa.

Toimintoja ryhmitetään viikonpäivien mukaan.

Maanantaisin	liikuntakerho ja askartelua.
Tiistaisin	lukuhetket ja saliliikuntaa.
Keskiviikkoisin	retkeilyä ja leikkimistä.
Torstaisin	kerran kuussa vaihdellen taidepaja, leivonta, musiikki ja puutyöt.
Perjantaisin	älytaulun, tabletin, tietokoneen käyttö.

Rautalammin kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

1. Yleistä

Kiusaamisen ja väkivallan ehkäiseminen sekä näihin puuttuminen kuuluu kaikille Matti Lohen koulussa ja Kerkonjoen koulussa työskenteleville, aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta mukaan lukien. Kouluilla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta, johon jokainen aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunnasta on tutustunut. Periaatteena on, että kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ei hyväksytä.

2. Mikä on kiusaamista?

Kaikki lasten väliset riidat ja konfliktit eivät ole kiusaamista, mutta niistä saattaa tulla toistuessaan ja pitkään jatkuessaan kiusaamista. Kiusaamisen määrittelyssä tärkeää on huomioida lapsen oma kokemus kiusaamisesta. Huomiota kiinnitetään myös lapsen kykyyn arvioida tilannetta.

Kiusaaminen voi olla henkistä kiusaamista kuten leikistä poissulkemista, nimittelyä, vähättelyä, pahan puhumista ja toisen kaverisuhteiden sotkemista tai fyysistä kuten lyömistä, tönimistä, raapimista ja muuta fyysistä väkivaltaa.

3. Kuinka ennaltaehkäisemme kiusaamista?

- Positiiviset vuorovaikutussuhteet niin lasten kuin aikuistenkin kesken.
- Puutomme ajoissa lasten riitoihin ja ristiriitatilanteisiin ja opetamme heille tunnetaitoja.
- Rohkaisemme lapsia kertomaan aikuisille ja tuemme heitä ristiriitatilanteissa.
- Opetamme lapset tunnistamaan kiusaamista ja ymmärtämään kiusaamisen seuraukset.
- Seuraamme ja tuemme lasten sosiaalisten suhteiden kehittymistä ja keskustelemme lasten kanssa mieltä painavista asioista.
- Opetamme lapsille hyviä käytöstapoja.
- Henkilökunnalla samat johdonmukaiset säännöt.
- Ehkäisevä toiminta aloitetaan uuden lukuvuoden alkaessa lapsiryhmän hyvällä tuntemisella ja ryhmäytymisellä.

4. Kuinka käsittelemme kiusaamistilanteita?

- Kiusaamistilanteeseen puutuu heti se aikuinen, joka on paikalla.
- Otetaan selville, mitä asia koskee (kaikilla voi olla eri näkemys tapahtumista).
- Jokaista lasta puhutellaan erikseen ja lopuksi yhdessä (anteeksipyyntöön merkitys).
- Selkeä lasta sitouttava seuraus toiminnasta.
- Kaikista fyysisistä väkivallan teoista ilmoitetaan lasten huoltajille.
- Kiusaamistilanteet kirjataan ylös vihkoon, jota säilytetään koulun kanslian holvissa.
- Henkilökunta keskustelee lasten välisistä kiusaamistilanteista keskenään, jotta kaikki pysyvät ajan tasalla ja osaavat seurata erilaisten tilanteiden kulkua.

5. Suunnitelman arviointi

- Suunnitelma käydään läpi ap-/ip-kerhon henkilökunnan uuden lukuvuoden aloituspalaverissa.

Matti Lohen koulun iltapäivätoimintaa koskeva kysely iltapäiväkerhoon osallistuvien lasten huoltajille

Tavoite

Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa kuinka Matti Lohen koulun iltapäiväkerhotoiminta vastaa perheiden tarpeisiin. Palautteiden tuloksia käytetään tulevaa toimintaa suunniteltaessa ja kehitettäessä.

Toteuttaminen

Kysely tehtiin toukokuussa 2022.

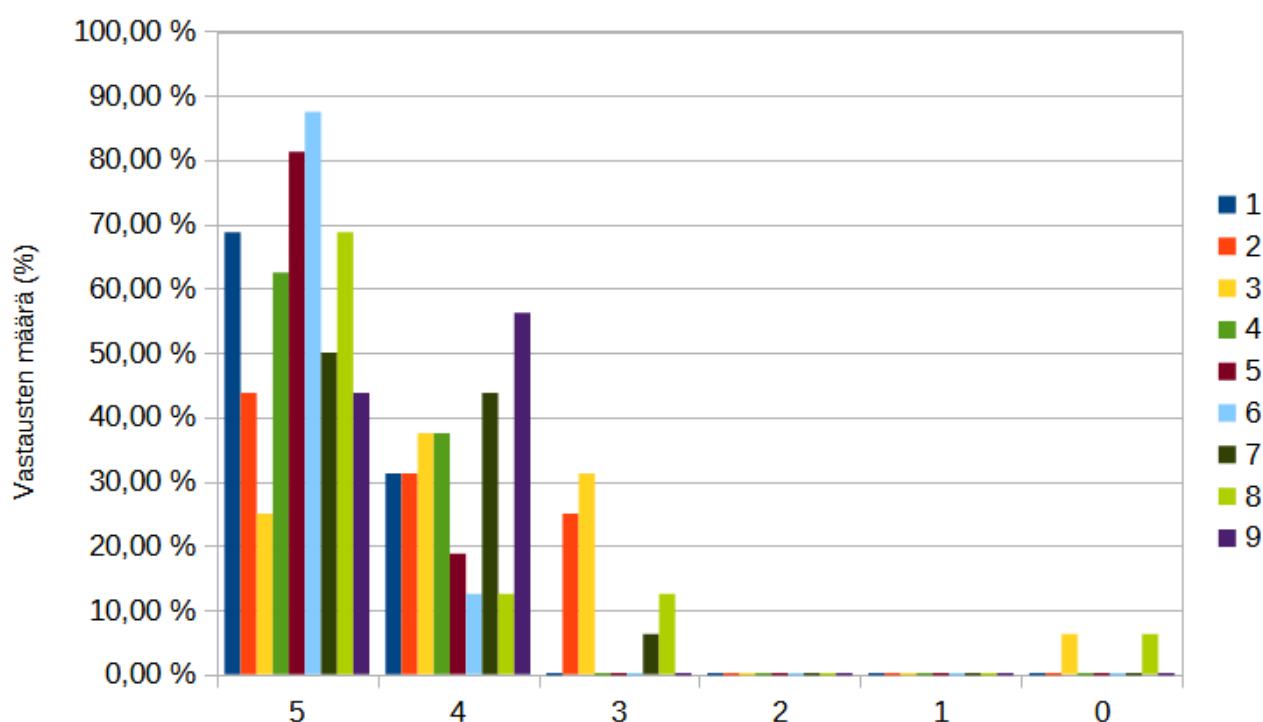
Huoltajalle annettiin tai lapsen mukana kotiin toimitettiin lomake, joka pyydettiin täyttämään anonyyminä ja palauttamaan mukana olevassa kuoressa ip-kerhoon.

Kyselyyn vastasi 31.5. mennessä **16/31 huoltajaa**.

Huoltajalta pyydettiin mielipidettä seuraaviin kysymyksiin:

Kuinka tyytyväinen olette

1. saamanne tiedon määrään kerhopaikkaa hakiessanne?
2. lapsenne iltapäiväkerhon toiminnasta tiedottamiseen?
3. lapsenne iltapäiväkerhon toiminnan sisältöön?
4. lapsenne iltapäiväkerhon ohjaajien toimintaan?
5. mahdollisuuksiinne keskustella ohjaajien kanssa lapsenne liittyvistä asioista?
6. lapsenne turvallisuuteen iltapäiväkerhossa?
7. lapsenne viihtymiseen iltapäiväkerhossa?
8. lapsenne iltapäiväkerhon toimintaan tukena kodin kasvatustyölle?
9. yleisarvosana lapsenne iltapäivätoiminnasta:

5: erittäin tyytyväinen, 4: melko tyytyväinen, 3: en ole tyytyväinen, mutta en tyytymätönkään
2: melko tyytymätön, 1: erittäin tyytymätön, 0: en osaa sanoa

Huoltajat toivoivat seuraavanlaisia sisältöjä iltapäiväkerhoon:

- Kelpaa tällaisenaankin. Jatkakaa samaan malliin!
- Kuten on ollutkin: ulkoilua, vapaata tekemistä/huilaamista, myös ohjattua tarvittaessa.
- Paljon ulkoilua.
- Aika hyvä teillä jo on...
- Tavallisia iltapäivätouhuja: välipala, ulkoilua, lepoa (läksyjä).
- Läksyjen teko, askartelu, retket.
- Viihdyttävä, matemaattinen, tietokilpailu.
- Läksyjen teko, ulkoilu ja leikki ovat olleet hyviä ja riittäviä sisältöjä.

Muuta palautetta iltapäiväkerhosta:

- Hyvin on lapsi viihtynyt ja haluaisi joka päivä jäädä iltsikkaan, koska siellä saa leikkiä. :) Hirveästi ei ole kyllä tietoa/infoa, mitä iltsikassa tehdään/tapahtuu.
- Kiitos!
- Hyvä te!
- Ohjaajat ovat olleet asiallisia ja mukavia. Joustavuutta on löytynyt hoitoaikojen kanssa.
- En voi mitään, jos lapsi ei viihdy omien puheiden mukaan. Se tietysti vanhempana harmittaa, että ei tykkää olla ja tuntuu pahalta. Työtänne en moiti. Teette hyvää työtä. Kiitos kuluneesta vuodesta!
- Yhteydenpito sujuvaa puolin ja toisin. Tekstarikäytäntö hyvä! Lapsen osallistuminen koulun jälkeisiin kerhoihin sujuvaa pitkämatkalaiselle.

LIITE 5

Matti Lohen koulun iltapäivätoimintaa koskeva kysely iltapäiväkerhoon osallistuville lapsille

Tavoite

Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa mitä mieltä lapset olivat ip-kerhostaan. Palautteiden tuloksia käytetään tulevaa toimintaa suunniteltaessa ja kehitettäessä.

Toteuttaminen

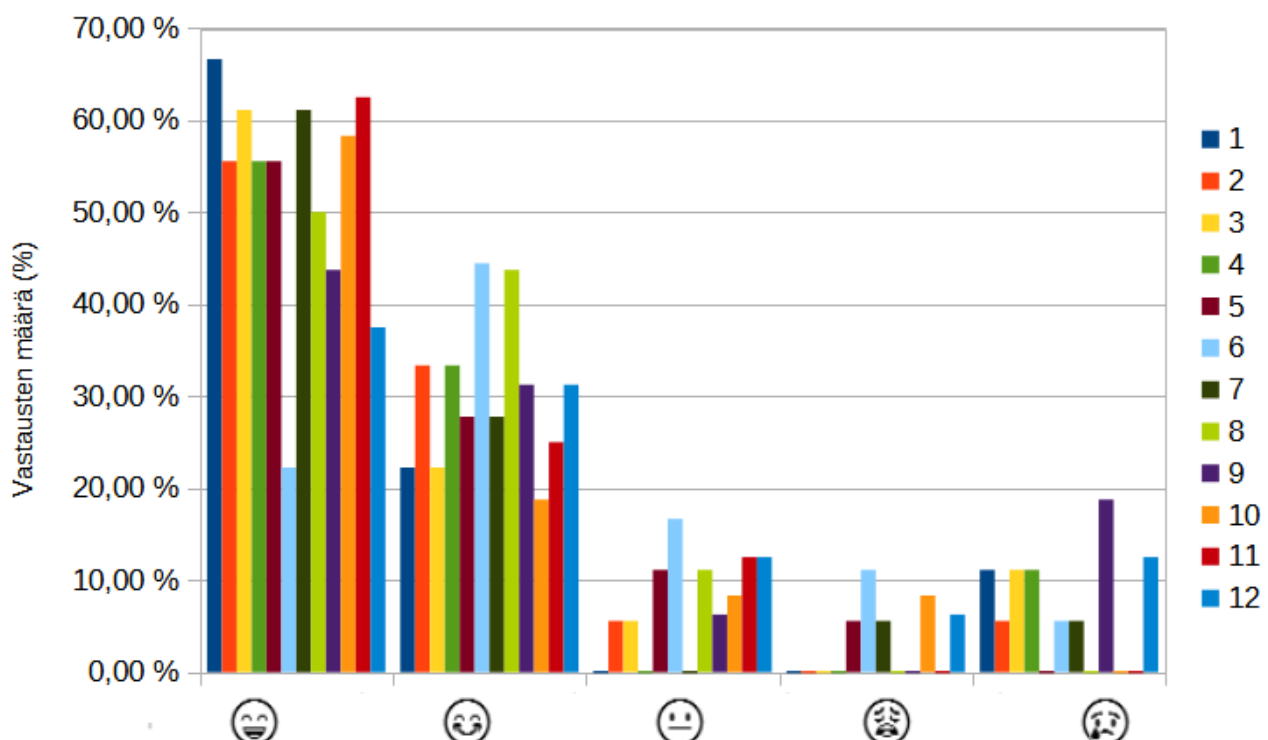
Kysely tehtiin toukokuussa 2022.

Huoltajille annettiin/lapsen mukana kotiin laitettiin lomake, joka pyydettiin täyttämään yhdessä lapsen kanssa anonyyminä ja palauttamaan mukana olevassa kuoressa ip-kerhoon.

Kyselyyn vastasi 31.5. mennessä **18/30 lasta**.

Lapsilta pyydettiin mielipidettä seuraaviin kysymyksiin:

1. Millä mielellä menet iltapäiväkerhoon?
2. Miten viihdyt iltapäiväkerhossa?
3. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon tiloista?
4. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon leluista ja välineistä?
5. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon pihasta?
6. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon välipalasta?
7. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon aikuisista?
8. Mitä mieltä olet muista kerholaisista?
9. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon säännöistä?
10. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon retkistä?
11. Mitä mieltä olet iltapäiväkerhon ulkoiluista?
12. Mitä mieltä olet rauhassa olostasi iltapäiväkerhossa?

13. Onko sinua kiusattu tai oletko nähnyt kiusaamista iltapäiväkerhossa?

- on kiusattu: 4 lasta
- ei ole kiusattu: 10 lasta
- olen nähnyt: 5 lasta
- en ole nähnyt: 10 lasta

14. Mitkä ovat kolme mukavinta asiaa, joita kerhossa tehdään?

- sisällä majan rakentaminen, ulkoilu, kaverit, piirtäminen/värittäminen, sähly, pelien pelaaminen, legot, välipala, keinuminen ja leikkipuistossa käyminen

15. Mitkä ovat kolme ikävintä asiaa, joita kerhossa tehdään?

- läksyt, säännöt, rajat, kotiin lähteminen, riidat toisten lasten kanssa ja kiusaaminen
- seitsemän lapsen mielestä ip-kerhossa ei ole mitään ikävää asiaa ja yhden lapsen mielestä kaikki asiat ovat ikäviä.

Yhteenveto

Kyselyjen perusteella enemmistö sekä huoltajista että lapsista on ollut lukuvuonna 2021-22 tyytyväisiä Matti Lohen koulun iltapäiväkerhotoimintaan.

Kaikki kyselyyn vastanneet huoltajat antoivat yleisarvosanaksi joko erittäin tyytyväisen tai melko tyytyväisen.

Lapsillakin enemmistö valitsi mielipiteekseen kahden iloisimman kasvokuvan.

Huoltajien ja lasten antama palaute kertoo myös samaa:

- Kaikki on ollut toimivaa. Ohjaajat on mukavia ja ammattitaitoisia. Kiitos teille:)
- Lapsi hyvillä mielin aina ollut ip:ssä. Voi kun voisimme jatkaa. On voinut ihan huoletta olla töissä, kun on tietänyt, että lapsella on hyvää seuraa ja huolenpitoa.
- Kiitokset kuluneesta ajasta! Olette superihania! Teette todella arvokasta työtä!

Parannettavaakin toki löytyi, sillä osa huoltajista ei ollut tyytyväinen mutta ei tyytymätönkään iltapäiväkerhon toiminnasta tiedottamiseen ja toiminnan sisältöön. Retkiä toivottiin myös lisää.

Kyselyn toteuttamisesta vastasi Matti Lohen koulun ip-kerhotoiminnan vastaava ohjaaja Virpi Vepsäläinen.